

Ukiortaaq 2014-imut oqalugiaat

Aleqa Hammond, Naalakkersuisut Siulittaasuat

Asasakka nunaqqatikka,
Ukioq pisoqarfioqisoq maanna naavoq. 2013 qaangiuppoq. Tamassi
ilaquttassinnut, suliffissinnut nunassinnullu sullissinissinnut
qutsavigerusuppassi. Kalaallit Nunaanni innuttaasusi tamassi
ukiumik nutaamik pilluarnartumik eqqissinartumillu kissaappassi.

Ukioq 2013 amerlasuutigut allanngorfiuvoq. Aalajangiinerit
pingaarutillit arlallit pipput. Aalajangiinerit taakku tamarmik illit,
uanga tamattalu inuiaqatigiinnik imminnut napatittut
toqqammavissaannik pilersitsiniarnitsinni suliniarnitsinnik
siunertaqarput. Inuiaqatigiimmi nukittunerusut pitsaanagerusullu
aqqutissiuunnissaat Naalakkersuisut suliaanni pingaarnersaavoq.
Ullumikkut aalajangerit pisariaqartut aalajangiiffingikkutsigit,
tamanna kinguaariinnut tullernut kinguneqartussaavoq.
Taamaammat utaqqinata massakut iliuseqarpugut.

Aatsitassat uranimik akoqanngilluinnarnissaannik piumasaqaammik
atorunnaarsitsineq, Naalakkersuisut aalajangigassanik annertuunik
pingaarutilinnillu aalajangiinissamut sapiissuseqarnerat
assersuutissaavoq. Atorunnaarsitsineq taanna massakkorpiaq
aatsitassanik uranitalinnik qalluilernissatsinnik kinguneqassanngilaq.
Atorunnaarsitsinerup uagut Danmarkillu peqatigiilluta uranimik
qalluinissamut maleruagassanik suliaqalernissarput kingunerissavaa.
Malittarisassat taakku nunarsuarmioqatigiit akornanni avatangiisinut
peqqissutsimullu malittarisassanik sakkortunerpaanik
naammassinnissapput. Suliassarlu taanna aatsaat naammassippat,
Naalakkersuisut aatsitassarsiorfiit ataasiakkaat
qinnuteqaatigiumaagaat piviusut isummerfigissavaat.

Namminersorluni Oqartussaaneq 2009-mi eqqunneqarpoq.
Nunamik piginnittussaataaneq 2010-mi januarip aallaqqaataat
aallarnerfigalugu kalaallit uagut oqartussaaffigilerparput. Maanna
Namminersorluni Oqartussaanerup anersaava, tassalu Kalaallit
Nunatta naalagaaffinngornissaanut alloriarnerit

allorarfigileruttorpavut. Issiaannarluta assavut paarlallugit naalagaaffinngornissatta isumaminik takkunnissaa utaqqiinnarsinnaanngilarput. Tamatuma pisinnaajumaarnera nammineerluta sinaakkusersortariaqarparput, tamatumalu uagut ullumikkut taamaak aalajangernerit iliuuseqarnerilluunniit nalinginnaanngitsuunerannik isumaqartilersarpaatigut. Siunissamili naalagaaffinngoreerutta, maanna suliarisavut utimut qiviarutsigit, qularnanngitsumik allaanerusumik nalilersinnaalerumaarpavut. Naalakkersuisunut inuiaqatigiinnullu anguniakkanik pisariaqartunik alloriarnissamut piumassuseqartunut siuttuunera tulluusimaarutigeqaara.

London Mining aatsitassanik qalluisinnaanermut isumaqatigiissuteqarfigaarput. IBA-mik isumaqatigiissusiornissaq tullinnguuppoq. Isumaqatigiissutikkut tassuunakkut Nunatta suliniutinit sapinngisamik annertunerpaamik Isukasiani aatsitassarsiorfimmit pissarsinissaa qulakkeerneqassaaq. Suliniut piviusunngortinneqarpat tamanna inuiaqatigiit ineriartortinneqarnerannut iluaqutaasumik sunniuteqassaaq. Suliniutini sulisartut nunaqavissut, suliffeqarfiillu maani angerlarsimaffeqartut atorneqarnissaat Naalakkersuisut anguniagaraat. Taamatut periuseqarneq aatsitassarsiornermik suliniutinik inuiaqatigiinnut pitsaanerpaamik akuulersitsissaaq.

Suliffissaaleqineq

Maanna annertoorsuarnik unammilligassaqarpugut.

Unammilligassatta ilagaat innuttaasut 700 missaanni amerlassuseqartut, annertuunillu ima ajornartorsiuteqartigisut, allaat taakku massakkut sulisinnaanatillu suliffissaqartitsiniarnermut sammititanik suliniutitut neqeroorutinut peqataasinnaanatik. Taakkulu saniatigut innuttaasut allat 3.000-it missaanni amerlassuseqartut massakkut siusinaartumik sulisinnaarnersiuteqarput. Siusinaartumik sulisinnaarnersiuteqartut innuttaasullu piffissami sivilisunerusumi pisortanit ikiorserneqartut, inuiaatigiit annertuumik ineriartorneranni peqataatinneqanngillat, taamaammallu inooqatigiinnit avissarlutik inuuniarnikkut

annertuunik ajornartorsiuteqalersinnaanerataarlerinaateqarpoq. Inuiaqatigiinni sanngiitsortavut ikiussavavut. Siusinaartumilli pensionisiaqartut amerlassusaasa appassisumiitinnissaat kiisalu innuttaaqatitta sapinngisamik amerlanerpaat ikiorsiissutinit pisartagaqarnermit suliffeqarnermut utertinnissaat suliassaavoq imaannaanngitsoq.

Ukioq manna oktoberimi innuttaasut 3.000-it missaasa suliffissaaleqisutut nalunaarsorsimanerat unammilligassaavoq alla, peqatigisaanillu sulisinnaasut suli amerlanerusut pisariaqartinneqarput. Suliffissaaleqisut annikinnerpaaffimmiitinnissaannik Naalakkersuisut uagut anguniagaqarput. Tamannalu piviusunngortikkumallugu suliniutit arlallit aallartippavut. Matumani suliffissaaleqisut piginnaasaat qaffassarneqarneri, ilinniartitseqqiinerit kiisalu inuttut ineriartornermik pikkorissaanerit assersuutitut taaneqarsinnaapput. Aatsaat taama amerlatigisunik suliffissaaleqisut suliffeqarnermut utertinneqarnissaannut atugassanik aningaasaliivugut, tamannalu suliniummik qanoq ilungersuuteqartiginninnitsinnut ersiutaavoq.

Inuusuttut suliffissaaleqinerisa annertusiartornera sorsugassatta ilagaat. Inuusuttut aatsaat taamak amerlatigisut ullumikkut suliffissaaleqinermik eqqugaapput. Tassanilu sapinngisamik amerlanerpaat inuusuttunut ilinniartinnut isertinnissaat anguniagaraarput. Inuiaqatigiittummi inuusuttatta taamak amerlatigisut inersimasutut inuunermik aallartinnerminni, taamaalillutillu imminnut napatittussanngornerminni aallartinnerlunnerat akuersaarsinnaanngilarput. Inuiaqatigiittut inuusuttut sapinngisamik annertunerpaamik ikorfartornissaannut pisussaaffeqarpugut.

Uagulli qinikkat kisitta suliassaq tamanna suliassarinnngilarput. Angajoqqaat aamma inuusuttamik ilinniakkamik naammassinninnissaannut akisussaaffimmik tigusillutik tapersersueqataasariaqarput. Angajoqqaat inuusuttamik ilinniakkaminnik naammassinninniarnannut soqutiginninnermikkut, ikorfartuinnermikkullu taamatut iliuuseqarsinnaapput. Ikorfartuinnermik oqarninni aamma inuusuttut

namminneerlutik sapinngisannguartic tamaat atorlugu ilinniakkaminnik naammassinninniarnissaminnut imminnut piумaffiginissaat eqqarsaatigaara.

Ilinniartitaaneq

Inuiaqatigiit akornatsinni ilinniagaqarsimanerup qaffassarnissaa Naalackersuisut anguniagaraat. Inuusuttulli amerlanerusut pitsaanerusementik ilinniagaqarnikkut suliffeqalersinnaapput, taamaalillutillu imminnut siunissamilu ilaqutariumaakkaminnut pilersuisunngorsinnaassallutik. Taamaalillutik amerlanerusut ilinniakkamik aallartitsisinaanermut toqqammavissaqalerlutillu, amerlanerusut ilinniakkanik naammassinnissinaanermut periarfissaqalissapput.

Taamaammat ilaatigut ilinniagaqartunik siunnersuisarneq patajaallisarneqassaaq. Inatsisartut ukiaanerani ataatsimiinneranni ilinniartitaanermut inuussutissarsiutinillu siunnersuisarneq pillugu inatsit Inatsisartut akuersissutigaa. Taamaalilluta meerartatta inuusuttattalu pitsaanerpaamik siunnersorneqarnissaat pillugu erseqqissumik inatsisitigut aalajangersakkanik peqalerpugut.

Naalackersuisut 2014-imi 18 mio. kr-inik nuna tamakkerlugu qitiusumik siunnersuisarfinnik pilersitsinissamut aningaasaliipput. siunnersortit ilinniartinneqarnissaat, siunnersuinernut atortussianik sanaartorneq, piffinni qitiusumik siunnersuisarfioreersut patajaallisarneqarnissaat minnerunngitsumillu piffinni qitiusoqarfinnik inuusuttunik ilinniartunik, inuuniarnikkut tarnikkullu immikkut siunnersorneqarnissamut pisariaqartitsisut siunnersuisarfiup suliasarissavai.

Inuussutissarsiutinut ilinniartitaanermut tunngasut ullumikkornit annertunerusedik salliutinneqarnissaat Naalackersuisut anguniagaraat. Inuusuttut amerlanerungaartut meeqqat atuarfiannit naammassitsiarnerup kinguninngua, inuussutissarsiutinut ilinniagaqalernissamik ilitersorneqassapput. Tassunga atatillugu atuarfiit initaasa sinaakkutaat annertusisinneqassapput, kolligiat atuartullu angerlarsimaffii sanaartorneqarlutik kiisalu inuusuttut

amerlanerusut inuussutissarsiutitigut ilinniagaqalernissaat anguniarlugu, sulinermik sungiusarfissat amerlanerusut pilersinneqarlutik. Siunissami inuusuttut tamarmik, oqaatsitigut piginnaasaat apeqqutaatinnagu, imminnut inuiaqatigiinnullu iluaqutaasumik ilinniagaqalersinnaanermik neqeroorfigineqartassapput.

Inuussutissarsiutitigut ilinniartitaanerit siunissami pisariaqartinneqalerumaartussanut nalimmassarnissaat pingaaruteqarpoq. Taamaammat ingammik sanaartornermut, aalisarnermut, inuussutissalerinermit kiisalu aatsitassarsiornerit pillugit inuussutissarsiutitigut ilinniartitaanerit, siunissami inuiaqatigiinni pisariaqartinneqartussanut nalimmassarneqarnissaat Naalakkersuisut sulissutigaat. Anguniakkat taakku angunissaasa tungaanut suliassat annertoqaat. Atuarfiit, taakku siulersuisui, suliffeqarfiit kiisalu inuiaqatigiit akornanni inuit suleqataarusunnerat Naalakkersuisut qularutiginnigilaat, taamaalillutami ataatsimoorluta anguniagaq taanna angusinnaavarput.

Pisuussutit uumaatsut politikkikkut oqallinnermi annertuumik oqallisaapput, taamaariarlutali pisuussutitta pingaarnersaat, tassalu inuit ataasiakkaat innuttaasullu pingaartinneqarnerunissaat puigorsinnaasarpapput. Ilinniartitaaneq tunngavimmigut pingaaruteqarluinnartuuvoq. Ilissilu inuusuttut ima oqarfigerusuppassi; qujanarsuaq ilungersorlusi angusaqarusukkassi; ilissilu nunani allani ilinniagaqareerlusi, nunatsinnut angerlarlusi ilinniakkassinnik uatsinnut iluaquteqartitsisunut aamma qujanarujussuaq. Nunatsinnik ilisimasaqarneri kiisalu nunani allanit isiginneriaatsimik pissarsisimani pissutaalluni inuiaqatigiisugut nukittunerulersippatsigut, taamaalillusilu inuiaqatigiit ineriartortinneqarnerannut suliniarneq nukittunerulersipparsi.

Inuiaqatigiit suli ineriartorteqqinnissaannut tamatta suleqataanissarpapput nunatsinnut pingaaruteqartorujussuuvoq.

Nunarput ataqatigiisooq

pilersikkumallugu Nuummi umiarsualiviup allineqarnissaa inatsisartut akuersissutigeqqammerpaat. Nuuk kisimi pinnani, nunarpulli tamarmi, umiarsualiviup allilerneqarneranik iluaqutserneqartussaavoq. Tamannalu Naalakkersuisut alliliinissap piviusunngortinnissaanut ilungersorlutik sulisimanerannut patsisaavoq. Mittarfigut ataqatigiissaarinitsinnut pingaarutilinnut ilaapput. Qaqortup mittarfittaarnissaanut alloriaqqinnerput nuannaarutigaa. Kujataanimi mittarfiliorneq, nunatsinni tamarmut attaveqarnermi angallannermut pingaaruteqartorujussuuvoq. Misissueqqaarnerit kingulliit 2014-ip ingerlanerani naammassineqarnissaat Naalakkersuisut anguniagaraat, taamaalilluni mittarfiliornissaq Inatsisartut ukiaanerani ataatsimiinneranni aalajangerneqarsinnaassaaq. Suliassat nunarput tamakkerlugu assigiiartumik agguataarneqarnissaat, taamaalillunilu piffinni ataasiakkaani sanaartugassaqarpallaalinnginnissaq Naalakkersuisut anguniagaraat. Taamaalillutik Naalakkersuisut nunatsinni assigiiarnerusumik oqimaaqatigiinnerusumillu ineriartortoqarnissaa anguniagaraat. 2014-imullu aningaasanut inatsit taama anersaaqarpoq, 2013-imilu qinersinermi anguniakkatta taamaalilluni anguneqarnera tulluusimaarutigaa.

Namminersorlutik Oqartussat, Kommunit soqutigisaqatigiillu ataatsimoorlutik immikkoortortani periusissiat siunissamullu eqqumaarissunik iliuusissianik patajaannerusunik pilersaarusiortalersinnaanerit Naalakkersuisut qilanaaraat.

Oqimaaqatigiissitsineq tulleriiaarinerlu

Ukiut aningaasaqarnikkut ilungersunartorsiorfiusut maanna atorpavut.

Nunatsinni angeqisumi Naalakkersuisut tikeraarsimasaanni innuttaasunillu ataatsimeeqateqartarnerni arlaqaqisuni, innuttaasut allannguinissamut piumassuseqarnerat peqataarusunnerallu misigisarpavut. Annertuunillu aningaasaliisariaqarneq kiisalu pisortat pitsaannerusumik suliameerlutik isumaginnittariaqarnerat nammineerluta isitsinnik aamma takuarput.

Kissaatilli pisariaqartitallu taakku tamaasa ataatsikkut naammassisinnaanngilavut. Ilungersorluta tullerriarisariaqarpugut. Suut tamarmik oqimaaqatigiittariaqarput. Aaqqissuussaaniikkut ajornartorsiutit ungasinnerusumut sammisut politikkikkut tullerriarneqartariaqarput, matumanilu ilinniarsimasut ataatsimut isigalugu ikinnerat assersuutitut taaneqarsinnaavoq, ajornartorsiutitullu siunissami qaninnerpaami aaqqinneqartussatut suliffissaaleqinerup qaffasinnerujussua assersuutitut aamma taaneqarsinnaavoq. Taamaammallu aaqqiissutit siunissamut qaninnermut ungasinnerusumullu sammisut aaqqiivigisariaqarpavut. Taamaasiussaguttali ukiuni aggersuni aningaasanut inatsisissami ataatsimoorluta pisariaqartitat assigiinngitsut akornanni sapiissuseqarluta tullerriarisariaqarpugut.

Pisortat aaqqissuunneqarnerannik nutarterineq, 2009-mi kommuniusimasunik 18-inik sisamaannanngortitsisoq naliliivigeqqinneqartussaavoq. Aaqqissuusseqqinneq siunertarineqartutut sunniuteqarpa? Aaqqissuusseqqinnerlu pisortat ingerlatsinerannut piumasaqaatitsinnik naammassinnippa? Aningaasat isumatusaartumik atorlavut? Atorluarnerusinnaavavut? Naliliinermi saqqummiuneqartut tamarmik ilanngunneqarnissaat qulakkeerniarlugu, naliliineq KANUKOKA, kommunit kiisalu attuumassuteqartut allat peqatigalugit pissaaq. Pineqartoq pillugu allatut aalajangiinnginnermi, pissutsit misissueqqissaarnerillu piviusut aallaavigalugit oqallinnerup ingerlanneqarnissaa pingaaruteqarpoq.

Peqqissuuneq

Qaqugukkut nappaammik eqqorneqartarnerput tamatigut nammineerluta aalajangerneq ajorparput. Tamattali ataasiakkaarluta inuunitsinnut nammineerluta sunniuteqarsinnaanerput qularinngilara.

Taamaammat akornassinni amerlasuut ukiortaamut atatillugu peqqissutsissinnut iluaqutaasumik aalajangiussaqaarsimanissarsi neriuutigaaara. Tamatta ataasiakkaarluta ukiumut nutaamut ikaarsaalernitsinni imigassamik, pujortarnermik,

nerisaqariaatsitsinnik timigissartarnitsinnullu tunngasunik ileqqugut nalilersortariaqarpavut.

Manna tikillugu pujortartarnerput peqqissutsitsinnut navianartorsiortitsinerpaavoq. Illit pujortassaarnerit nammineerlutit peqqissuunissannut iliuusissarivat pitsaanerpaaq. Tamanna illit nammineq peqqissuunissat pillugu iliuuserisariaqarpat, aammali meeqqatit ilaquuttatillu pillugit taamaaliortariaqarputit. Angajoqqaatut meerartatta tupap pujuanit akuutissanit ulorianartunik sunnerneqannginnissaannik qulakkeerinninnissarput pingaartuusoq isumaqarpunga. Allat pujortarnerannit imaluunnit namminneerlutik pujortalerpata, taava tamatta pujortarunnaarnissamik ataatsimoorluta kaammattortariaqarpavut – taamaaliornerpummi tamatsinnut iluaqutaassaaq.

Tassungalu atatillugu Naalakkersuisunut pujortarneq ajortunut siuttuunerma tulluusimaarutiginera oqaatigerusuppara. Imaassinnaavoq tamanna tamanut ersarinngitsaq, neriuppungali tamanna allanut isumassarsisitsiumaartoq.

Aalisarneq nunalerinerlu

Aalisarneq nunami maani inuussutissarsiutini pingaarnersaavoq. Aalisarnermut inatsisip tamarmiusup kiisalu aalisarnikkut pingaarnertut politikkerisap nutarternissaat ukiuni arlaqalersuni oqallisaavoq. Tamatumali kiisami pisinnaanngornissaanut Naalakkersuisut maanna pilersaarusiorsimalerpugut.

Naalakkersuisut taamaalillutik 2014-imi Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinneranni aalisarnermut inatsisissatut siunnersuummik kiisalu aalisakkanik iluaquteqarnerup akitsuusernissaanut ataatsimoortumik inatsisissatut siunnersuutitik saqqummiussissapput. Tamatumali pinissaa sioqqullugu aalisarnermik inuussutissarsiuteqartut kiisalu aningaasaliisartut inatsisissat sukumiisumik piareersarneqarneranni akuliutsinneqassapput. Taamaalillutalu Naalakkersuisunit matumuuna illuatungeriit pimoorussillutik

kinaassusersiortuunngitsumillu toqqamaveqartumik
suleqataanissaannut aggersarpavut.

Tamatuma saniatigut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu
Naalakkersuisoqarfiup Aalisarnermut Inatsisip
allanngortinneqarnissaa Inatsisartut Upernaakkut 2014-imi
ataatsimiinneranni saqqummiunneqartussanngorlugu piareersarpaa.

Biologit tungaannit ukiumoortumik siunnersuinermit atatillugu
atuisut ilisimasaannik ilanngussinissaq piunasaqaatigineqassasoq
siunnersuutigineqarpoq.

Aalisartuunermik inuussutissarsiutillit pillugit aalajangersakkap
eqquteqqinneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq – tamatumani
sinerissap qanittuani aalisartut pineqarlutik. Allatulluunniit
oqaatigalugu; aalisarnissamut akuersissummik qinnuteqartoq
ikinnerpaamik ukiuni marlunni aalisarnermik
inuussutissarsiuteqarsimanissaa piunasaqaatigineqassaaq, kiisalu
qinnuteqartup ukiuni kingullerni marlunni isertitaasa 50%-ii
minnerpaamik aalisarnermit inuussutissarsiuteqarnermit
isertitaassapput.

Inuusuttut aalisarnermik inuussutissarsiuteqarniarlutik
kissaateqartut immikkut ittumik akuersissummik pisalernissaannut
periarfissaq siunnersuutigineqarpoq.

Kiisalu sinerissap qanittuani aalisarnermut tunngatillugu
aalisarnermik sammisaqarnerup tunisassiornermillu
sammisaqarnerup immikkoortinneqarnissaat
siunnersuutigineqarpoq – ima paasillugu, aalisarnerq tunisassiortunit
ingerlanneqarani aalisartunit ingerlanneqassaaq, kiisalu
tunisassiorfimmik ingerlatsigaanni aalisarnissaq inerteqqutaavoq.

Nunatta pingaarnertut inuussutissarsiutaata aalisarnerup
nutarterivigisariaqarneratulli nunalerinerup imminut
napatissinnaanerusumik ineriartortinnissaa, taamaalillunilu
aaqqissuuteqqinneqarnissaa nutarterneqarnissaalu
anguniarneqartariaqartoq Naalakkersuisut isumaqarput.

Taamaamat Nunalerineq pillugu Ataatsimiititaliarsuup isumaliutissiissutaata kaammattuutaasalu 2014-ip qaammataasa siullit ilaanni tigunissaat Naalakkersuisut qilanaaraat.

Nunarsuarmioqatitsinnut attaveqaatit

Nunatta Issittullu nunanit allanit annertusiartortumik soqutigineqarnerat, nunami maani innuttaasunut nunattalu ineriartornissaanut periarfissanut atatillugu pitsanngorsaataasumik isumagineqassasoq Naalakkersuisut kissaatigeqaat. Taamaalilluni aamma 2013-imi nunanut tamalaanut attaveqarnerput aqqissuunneqaqqilluni annertunerulersinneqarpoq, soorluttaaq Islandimik ingammik peqqinnissamut, ilinniartitaanermut niuernermillu suleqateqarnerput annertusarneqartoq, taamattaarlu Islandi novemberimi Nuummi aallartitaqarfeqalersoqeqalersoq. 2014-imi USA-mi Washington D.C.-mi aallartitaqarfimmik ammaassaagut. Aallartitaqarfik taanna aqqutigalugu USA-mik niueqateqarnerput patajaallisarneqarlunilu maani nunami aningaasaliisussanik pissarsiniarnermut patajaallisaassaaq.

Nunatta nunat tamat arfanniarneq pillugu ataatsimiititaliarsuanni peqataanissaa pingaaruteqarpoq. Taamattaarlu pisuussutinik uumassusilinnik atuinitta nungusaataanngitsumik tunngaveqartumik ingerlanneqarnissaa pingaaruteqarpoq. Nunat tamat arfanniarneq pillugu ataatsimiititaliarsuata siunissami sulii arfattassanik aqutsillunilu, arferit qanoq amerlatigisut siunissami pisarineqartarnissaannik aalajangersaasarnissaata ingerlaannarnissaa Naalakkersuisut nangittumik sulissutiginiarpaat.

Saammaateqatigiinneq

Nunarput Danmarkimit nunasiaatigineqarsimavoq. Piffissalli ingerlanerani nunarput imminut aqulerluni ineriartorpoq. Nunatut inuiattullu ineriartornitsinni Danmarkip nunattalu akornanni inatsisilerinermut aningaasaqarnikkullu attaveqaatit annertuumik aallutarisimavavut. Sorpassuit ineriartortissimavavut, suulli tamaasa ineriartortissimangilavut; pisinnaatitaaffinnut aningaasaqarnikkullu pissutsit annertuumik ineriartortissimavavut. Maanna ima

siusarsimatigilersimavugut, allaat uagut inuiaat kalaallit nunat tamalaat akornanni inuiattut nammineq oqartussaassuseqarnermik pisinnaatitaaffilittut ullumikkut akuerineqarsimalluta. Akuerineqarneq pisinnaataaffillu taanna inuiaat kalaallit FN-ip ataani nunat tamalaat inatsisaat naapertorlugu maanna pigaat. Inuiaqatigiittulli inuttullu ineriartornitsinni pereersut oqallisiginissaat sumiginnarsimavarput. Pisimasut, nunasiaasimanerup aqqissuussaana kiisalu pissutsit, ilaatigut innuttaaqatigiiaat akornanni nunatsinni ullumikkut ulloq manna tikillugu suli atuuttut oqallisiginissaat sumiginnarsimavarput. Pissutsit oqallinnerillu taakku aalajangersimasumik aqqissuussaasunillu sinaakkuserlugit oqallisigalugit aallartinnissaat pisariaqartipparput. Taamattaarlu oqallinnernit taamaattunit kaammattuutit pilersut kinguneri iliuuseqarfigisariaqarpavut. Taamaammatt ukioq manna Saammaateqatigiinnissamik Isumalioqatigiissitamik pilersitsisoqarnissaa Naalakkersuisut sulissutigaa.

Isumaga naapertorlugu oqaluttuarisaanitta kiisalu inuiaqatigiinni innuttaaqatigiit imminnut pissuseqatigiinnerisa akornanni pissutsit ullumikkut paqumigineqarnerpaanut ilaapput. Paquminartut tamakku sapiissuseqarluta oqallisigalugit pissutsit qanoq issusaat akuerisariaqarpavut, ataqatigiissutsillu akuerineri patajaallisarlugit. Pissutsillu naapertuutinngitsut saqqummertassappata, pissutsinik allannguisinnaanermut piareersimasariaqarpugut. Pissutsit taamaattut innuttaasut amerlasuut misigissutsimikkut attorneqaatigisarpat. Misigissutsillu tamakku saqqummerlugit suliarisariaqarpavut. Taamaammallu saammaateqatigiinneq alloriarneruvoq tulliuuttoq pissusissamisoortorlu. Qanga pisuni kiisalu innuttaaqatigiiaat akornanni uagullumi nammineq akunnitsinni pisimasut saammaattariaqarpavut. Uagut nammineq nunatsinni immitsinnut pingaarnertut inissittariaqarpugut, inuiattullu alloriarnernik tullernik alloriartariaqarluta. Taamaalillutami innuttaasut amerlanerit inuunerminnik namminneerlutik aqutsilissapput, inuiaqatigiinnullu iluaqutaasumik iliuuseqarsinnaanngorlutik.

Saammaateqatigiinnermik suliaqarneq, suliaavoq annertoq.
Taamatut suliaqarneq arlaannannilluunniit mattussiniarnertut
ingerlanneqassanngilaq. Suliarli taamaattoq, pissutsinik
nuanniissinnaasunik saqqummiisoq ajornakusoorsinnaavoq.
Taamatullu pisoqartillugu taamaaliornertut oqaluttuarisaanitsinni
pisimasunik kiisalu akunnitsinni pisimasunik suliarinninniarnerusoq
eqqaamassallugu pingaarpoq, taamaaliornitsigummi
nukittunerulissagatta.

Suliap aallartinnissaa naammassinissalu qilanaareqaara.
Alloriaqqilluta saammaateqatigiinnermik suliaqarneq kingumut
qiviarlugu, taamatut suliaqarneq nunatta innuttaasalu
oqaluttuarisaaneranni allanngorfiusutut qiviarsinnaangussavarput.
Nunarput nunaavoq immikkuullarissiq; kalaallilu inuiaapput
immikkuullarilluinnartut. Allat maani nunassinniarlutik
aalajangersimasut peqatigalugit maani inuuvugut; peqatigiillutalu
inuuvugut suliassanik avataanit isigalugu
naammassineqarsinnaangitsutut isikkoqartunik
suliaqarsinnaassuseqartut. Tamakkulumi naammassisarpat.

Naggasiineq

Nunaqqatikka maanna Danmarkimiittut nunanilu allamiittut
inuulluaqqorusuppakka.

Naalakkersuisut sinnerlugit ataqqinartorsuaq Dronningi, danskillu
kunngikkormiui, Folketingi, danskit naalakkersuisui, savalimmiut
lagtingiat Naalakkersuisuulu kiisalu inuiaat danskit savalimmiormiullu
inuulluaqquakka.

Ukioq 2013 maanna qaangiuppoq. Ukioq qaangiuttoq kingumut
qiviarlugu asasavut eqqarsaatitsinniitippavut.

Inuit kikkugaluartut inuiaqatigiitsinnut suleqataasimasut
matumuuna uummammik pisumik qujassuteqarfigerusuppakka.
Aalisartut, piniartut, nunaatillit, sulisartut aammalu
namminersorlutik inuussutissarsiortut iluaqutaasumik inuiaqatigiit
aningaasaqarnerannut pilliuteqarsimasut
qujassuteqarfigerusuppakka.

Utoqqat ilissi inuunissinni sivisuumi ilungersorlusi maanna killiffitsinnut anngussisitsissusi aamma uummammik pisumik qujassuteqarfigaassi. Utoqqaat ileqqutoqqanik uatsinnut ingerlatitseqqiisusi qujanarujussuaq, ilissimi misilittakkasi ilisimasasilu uatsinnut nukittuunngortitsipput.

Kikkut tamarmik ilinniagaqalersinnaanngitsut imaluunniit najukkaminni suliffeqalersinnaannginnerat nalunngilara. Tamassili sumiiffissinni suliarisasi pillugit qujassuteqarfigaassi. Tamatta immikkut piginnaasaqarpugut, tamattalu ilimagisatsinnit nukittuneruvugut.

2013 maanna qaangiuppoq. 2014-ili qanortoq tamatsinnut siuariarfiullunilu peqqinnerulersitsisuugili. Tamassi ukiortaamik pilluarfiusumik kissaappassi.